

Do's en Dont's Wet MBVEO

Oktober 2025

Michel Vols, RUG
Els Schipaanboord, RUG

In april 2025 kwam een groot aantal professionals bijeen, die in de praktijk werken rondom de aanpak van ernstige (voetbalgerelateerde) ordeverstoringen. Deze professionals zijn onder andere werkzaam bij de gemeente, politie en voetbalclubs en zij hebben allemaal veel ervaring met de toepassing van de Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (MBVEO). Tijdens die bijeenkomst hebben de professionals hun ervaringen uitgewisseld.

Zo is er tijdens die bijeenkomst gesproken over de do's en don'ts bij de aanpak van ernstige (voetbalgerelateerde) ordeverstoringen. Bij ordeverstoringen kunnen bijvoorbeeld meerdere partijen een rol spelen. Ook zijn meerdere wettelijke regelingen en handhavingsinstrumenten van belang. In deze factsheet worden – om de leesbaarheid te bevorderen – niet alle regelingen en instrumenten omschreven. In het [webdossier](#) van het CCV is daar al veel informatie over te vinden.

De do's en don'ts die zijn verzameld geven (andere) professionals concrete tips, aanbevelingen en handvatten bij de bestrijding van ernstige (voetbalgerelateerde) ordeverstoringen. Hierdoor kunnen professionals in hun dagelijkse werk hun voordeel doen met deze factsheet.

1. Onderzoek de casus

- Ga persoonlijk met overlastgevers in gesprek als je de Wet MBVEO wil toepassen. Dat is soms lastig om te doen, maar wel vaak erg nuttig. Professionals wijzen erop dat het belangrijk is de betrokkene uit de anonimiteit te halen.
- Denk van tevoren goed na over de manier van aanspreken. Ga na of er een minderjarige persoon aanwezig is bij het gesprek en stel de manier van aanspreken daarop af. Betrek de ouders/verzorgers bij het gesprek, indien sprake is van een minderjarige overlastgever.
- Organiseer een casusoverleg met de betrokken instanties (gemeente, politie, OM en waar relevant de BVO).
- Betrek buurt- of gebiedsteams van de gemeente. Ga na wat er al bekend is over de betrokkene.
- Professionals wijzen erop dat je de overlastgever uit het systeem wil halen waarbinnen en waardoor diegene overlast veroorzaakt. Onderzoek wat dat systeem is, wie daar onderdeel van uitmaken, en hoe je de overlastgever het beste uit dat systeem kan halen. Onderzoek het sociale netwerk van de betrokkene. Breng dat in kaart.
- Er kan sprake zijn van middelengebruik en/of groepsdruk. Onderzoek of dat relevant is in de casus.
- Onderzoek of sprake is van LVB-problematiek. Het kan zijn dat iemand daardoor de regels en een gebiedsverbod niet goed begrijpt. Sommige mensen zijn volgens de professionals zo *street wise* dat het lastig is om te zien of er LVB-problematiek speelt. Helaas zijn niet alle professionals voldoende getraind om LVB-problematiek te herkennen maar wees daar dus op alert.
- Zoek uit of er hulpverlening/zorg speelt in de casus. Onderzoek of er al sprake is van een Persoonsgerichte Aanpak (PGA) of dat de betrokkene misschien voor PGA in aanmerking komt. Volgens professionals spelen hierbij wel beperkingen vanwege privacyregelgeving (AVG).
- Kijk breed naar de overtredingen van betrokkene. Is hij/zij betrokken bij voetbalgeweld? Of ook bij demonstraties of incidenten in het uitgaansleven? Een breed beeld kan sneller leiden tot de bevinding dat de openbare orde is verstoord.
- Ga bij jongeren na of er schoolverzuim is. De professionals geven aan dat dit een haakje kan zijn om op te treden.

- In het geval van voetbalgerelateerd wangedrag is het aan te bevelen dat de BVO bij de politie aangifte doet, als dat mogelijk is (bijvoorbeeld vanwege lokaalvredebreuk).
- Professionals benadrukken dat een bestuurlijke rapportage goed (compleet en feitelijk) moet worden opgesteld met het oog op het opleggen van een gebiedsverbod en stadionverbod. Er kan ook worden gedacht aan het opstellen van een sfeer-proces-verbaal.
- Professionals wijzen erop dat voetbalfans niet altijd uit de gemeente komen waar overlast wordt veroorzaakt (bijvoorbeeld een fan van PSV woont in Groningen). Het kan dan lastig zijn om onderzoek te doen en op te treden.

2. Factoren om mee te nemen bij het opleggen van maatregelen

- Onderzoek welk besluit moet worden genomen. Er zijn meerdere organisaties die wat kunnen doen (burgemeester, OM, BVO, politie, rechter). Kijk wie/wat er “de beste kaarten heeft”.
- Houd rekening met de voorrangregel die in de Wet MBVEO staat: de gedragsaanwijzing gaat voor de mogelijkheid van de burgemeester om op te treden! Pleeg overleg, stem met elkaar af.
- Voer een STOP-gesprek met de betrokkene. Denk na over het opleggen van een (bestuurlijke) waarschuwing.
- Bespreek gebiedsverboden, stadionverboden en gedragsaanwijzingen in samenhang met elkaar en in samenhang met andere maatregelen. Een gebiedsverbod of gedragsaanwijzing kan bijvoorbeeld een stadionverbod versterken. Dit geldt ook voor de last onder dwangsom die bijvoorbeeld gekoppeld kan worden aan de termijn van het gebiedsverbod.
- Schrijf het besluit in begrijpelijke taal. Gebruik daarvoor ‘Jip-en-Janneke taal’. Je wil zeker weten dat de ontvanger van het besluit, begrijpt wat er staat en wat de consequenties ervan zijn.
- Sommige gemeenten voegen een brochure toe met nadere uitleg. Deze brochure is getest op begrijpelijkheid, zodat ook minderjarigen begrijpen wat er in de brochure staat.
- Professionals gebruiken plaatjes en pictogrammen in het besluit om aan betrokkene duidelijk te maken wat wel of niet mag.
- Het is belangrijk om het gebiedsverbod (of een andere sanctie) goed uit te leggen. Als er sprake is van een

gebiedsverbod dan kan het verstandig zijn om een rondje met de betrokkene te gaan lopen en de grenzen van het gebied te laten zien.

- Als het gebiedsverbod een kaartje bevat met de gebieden waar de betrokkene niet mag komen, leg dan uit wat de kleuren of symbolen op het kaartje betekenen.
- Betrek de advocaat van betrokkene bij de uitleg van het gebiedsverbod. De consequenties van het overtreden van een gebiedsverbod zijn namelijk zeer verstrekkend.
- Indien dat relevant is, zorg dan altijd voor een looproute voor de betrokkene. Het gebiedsverbod mag er niet toe leiden dat iemand zijn werk, opleiding, dagbesteding, psycholoog of woning niet kan bereiken. Denk ook aan mogelijke uitzonderingen op het gebiedsverbod in het weekend. Gemeenten werken met een ‘piepsysteem’ waarbij overlastgevers zelf moeten aangeven als ze ergens moeten zijn. Zo kan een specifieke straat die binnen het gebiedsverbod valt, als looproute aangemerkt worden, en zo worden uitgezonderd van het gebiedsverbod (corridor).
- Een contactverbod opleggen is ook mogelijk. In sommige gemeenten legt het OM dit op aan overlastgevende jongeren.
- De meldplicht wordt nu weinig opgelegd vanwege capaciteitsproblemen en beperkte openingstijden van politiebureaus. De professionals hopen dat een digitale meldplicht uitkomst kan bieden. Er vindt een experiment plaats met de digitale meldplicht.
- Bij een jeugdgroep kan het handig zijn om een of twee leiders een gebiedsverbod op te leggen. Soms valt zo’n groep dan uiteen.
- Professionals wijzen erop dat het niet verstandig is om alleen maar repressieve middelen in te zetten.

3. Werk samen met andere partners

- In het geval van jongeren, betrek dan ook de jeugdagente en/of jeugdboa.
- Professionals wijzen erop dat het belangrijk is om het zorg- en veiligheidshuis te betrekken bij de casus. Zo kan beter worden omgegaan met privacyregelgeving en andere wetgeving.
- Denk ook aan samenwerking met instanties zoals het Leger des Heils, verslavingszorg, jeugdzorg of jeugdinterventieteam, reclassering, jongerenwerk, scholen en de leerplichtambtenaar.
- Ga in overleg met de clubs om te bekijken of de overlastgever een rol bij de voetbalclub gegeven kan

worden. Zet de club in om duidelijk te maken dat het overlastgevende gedrag de club schaadt. Maak gebruik van de clubliefde en -trots van de overlastgever.

- Zet, waar relevant, fan-coaches van voetbalclubs in om met betrokkene in gesprek te gaan.
- Ga als gemeente in gesprek met het OM. Wellicht kan ook verplichte hulpverlening/zorg of de reclassering worden ingezet.

4. Betrek hulpverleners

- De professionals benadrukken dat het vaak verstandig is om zorgpartners bij de casus te betrekken. In veel gevallen speelt er zorgproblematiek.
- Het is belangrijk om in gedachten te houden dat hulpverlening meestal (veel) tijd kost. Het gaat niet snel, maar duurt juist lang.
- Er zijn *outreaching* straatteams die kunnen helpen om met een betrokkene in contact te komen en de hulp op te starten.
- Professionals wijzen erop dat de begrenzing die een gebiedsverbod biedt, ook hulpverleners kan helpen.

5. Toezicht en handhaving

- In sommige gemeenten wordt het gebiedsverbod in persoon uitgereikt door een agent of een (jeugd)-boa. Dat werkt volgens professionals goed.
- Ga na de oplegging van een gebiedsverbod weer in gesprek met de betrokkene. Houd contact. Professionals gaan soms het gesprek aan over wat iemand kan doen in bijvoorbeeld de drie maanden waarin het gebiedsverbod geldt.
- Professionals wijzen erop dat een overtreding soms ook een kans kan zijn om bijvoorbeeld hulpverlening in te zetten. Sommige professionals nemen bijvoorbeeld een sociaal psychisch hulpverlener mee als er een zitting van een rechtbank plaatsvindt.
- Genoemd wordt dat een beloning voor goed gedrag soms goed kan werken. Sommige gemeenten verminderen de duur van het gebiedsverbod met de helft, indien verslavingszorg of een hulpverleningstraject succesvol is. Dat biedt perspectief voor de betrokkene.
- Houd er rekening mee dat de omvang van een gebiedsverbod soms moet worden uitgebreid vanwege een verplaatsing van het probleem naar een andere locatie (het waterbedeffect).
- Sommige professionals gaan naar de zitting als de strafrechter zich moet buigen over de overtreding van een gebiedsverbod, of wanneer de rechter zelf moet

besluiten om een gebiedsverbod op te leggen. Soms treden de gemeentebambtenaren als getuige-deskundige op en leggen zij bijvoorbeeld uit waarom een (lang(er)durend) gebiedsverbod moet worden opgelegd.

- Onderzoek of het mogelijk is om na overtreding van het gebiedsverbod een ISD-maatregel op te leggen.
- Bij structurele overtredingen van gebiedsverboden noemen professionals dat het stapelen van overtredingen belangrijk is, omdat dit eerder leidt tot een rechterlijk gebiedsverbod. Het los insturen van overtredingen naar het OM kan juist problematisch zijn. Deze aanpak vergt wel een goed begrip van de Wet MBVEO bij de politie en ook dat zij inzien dat overlast een probleem is dat moet worden aangepakt. Onwetendheid is soms een knelpunt. Professionals noemen dat er boetepotten bestaan waarmee boetes en dwangsommen worden betaald. Er wordt soms zelfs gehandeld in drugs om boetes en dwangsommen te betalen. Onder omstandigheden kan dan zelfs sprake zijn van een criminele organisatie.

6. Andere (juridische) instrumenten

- In sommige gemeenten wordt in 2025 geëxperimenteerd met bestuurlijk toezicht. De inzichten uit die pilots kunnen waarschijnlijk ook worden gebruikt bij de handhaving van de Wet MBVEO.
- Het opleggen van een groepsverbod vinden veel professionals lastig. Een groepsverbod is alleen mogelijk als mensen zonder redelijk doel bijeen zijn. Een redelijk doel is in de praktijk al snel te verzinnen, dus de handhaving van het groepsverbod is erg moeilijk.
- In sommige gemeenten wordt een last onder dwangsom opgelegd aan overlastgevers. Dat gebeurt bijvoorbeeld vanwege hinderlijk gedrag, ordeverstoringen of drugshandel. In die last wordt bijvoorbeeld zorg of een cursus omgang met groepsdruk, verplicht gesteld. Sommige professionals noemen hier wel de 'kale kip problematiek'. Het risico is bovendien dat iemand door hoge dwangsommen nog meer in de (financiële) problemen komt.

7. Veiligheidsrisicogebied

- In sommige gemeenten wordt rondom hoog risicowedstrijden/ stadions gewerkt met het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied zodat gefouilleerd kan worden. Dit heeft ook een preventieve werking. Door het preventief fouilleren wordt soms vuurwerk

gevonden en worden georganiseerde vechtpartijen voorkomen. Andere professionals wijzen erop dat het veel capaciteit kost en te weinig zou opleveren.

- Bij georganiseerde gevechten tussen voetbalhooligans benadrukken de professionals dat het van belang is om de personen uit de anonimiteit te halen. Kopstukken worden uitgenodigd bij overleggen met de driehoek. Zij vinden het vaak niet fijn dat veel bekend is, zoals de locaties, welke strafbare feiten worden gepleegd, en wie bij welke groep hoort.